

Bijlage 5*

Beoordelingsformulier therapeutische houding en treatment integrity

Let op: als er meerdere gezinsleden zijn moeten de scores gemiddeld worden tussen gezinsleden, dat wil zeggen als de kwaliteit van relatie bijvoorbeeld goed was met de vader en slecht met de moeder, dan ertussenin scoren.

Algemene factoren

Kwaliteit van de relatie/ mate van samenwerking

- 0 geen poging tot samenwerkingsrelatie
- 1 wel poging, maar lukt niet (geen goede verstandhouding), focus teveel op enkele gezinsleden, anderen worden niet betrokken
- 2 goede verstandhouding: therapeut betreft alle gezinsleden in het verhaal, stelt vragen aangepast aan leeftijd kinderen
- 3 optimale samenwerking – werken als team samen, goede balans tussen empathie en objectiviteit, tussen ruimte bieden en structuur behouden; therapeut en gezinsleden vormen samen een team om angstthema (of andere thema's) te onderzoeken en aan te pakken, therapeut moedigt alle gezinsleden aan om actief en betrokken zijn, therapeut slaagt erin waar nodig een thema door het gezin zelf te laten leiden (bijv. als ouders kind aanspreken over angstthema)

Empathie/ interpersoonlijke effectiviteit

- 0 zwak empathisch: therapeut begrijpt niet wat gezinsleden expliciet zeggen, is gereserveerd, vijandig, vernederend, sarcastisch, accepteert gezin en haar functioneren niet
- 1 kan expliciete dingen herhalen en parafraseren, maar gaat niet in op subtiele of impliciete informatie: therapeut is soms gereserveerd, ongeduldig, onoprecht/therapeut voelt niet aan waar complimenten of ondersteuning nodig zijn
- 2 therapeut kan goed luisteren en empathisch zijn (ook impliciet): laat warmte, zorg en echtheid zien, geeft complimenten en ondersteuning
- 3 kan subtiele communicatie van gezinsleden herformuleren en reflecteren: laat veel warmte, zorg en echtheid zien

* Deze bijlage is voor eigen gebruik op A4-formaat te downloaden via www.bsl.nl door te zoeken op titel / auteur of ISBN.

Vragen om en ingaan op feedback

- 0 therapeut vraagt op geen enkele moment feedback van gezinsleden om te bepalen wat de gezinsleden begrijpen of vinden van de sessie en gaat niet in op spontane feedback van gezinsleden
- 1 therapeut krijgt wel af en toe feedback van gezinsleden, maar stelt niet genoeg vragen om zeker te zijn dat gezinsleden de lijn van therapeut/therapie begrijpen of om de reacties van de gezinsleden op de sessie vast te stellen
- 2 therapeut verkrijgt regelmatig feedback van gezinsleden om de reacties van gezinsleden te kunnen bepalen, en gaat goed in op spontane feedback van gezinsleden
- 3 therapeut gaat voortdurend na of gezinsleden de technieken die in de sessie worden gebruikt begrijpen, en gaat uitstekend om met spontane feedback van gezinsleden (d.w.z. gebruikt deze feedback bij het bijsturen van de lijn van de sessie en laat gezinsleden merken hoe belangrijk zij deze feedback vindt); werkt samen met gezinsleden aan samenvatten van belangrijke punten uit onderdeel van sessie (bijv. uitdaging)

Structuur en efficiënt gebruik van therapietijd

- 0 geen poging tot structuur aanbrengen, de sessie lijkt doelloos
- 1 wel richting, maar tijdsverdeling loopt fout: te snel of traag, niet flexibel; therapeut krijgt wel feedback, maar vraagt niet na of gezinsleden alles begrijpen, laat zich afleiden door factoren in de omgeving
- 2 efficiënt gebruik van de tijd; behoudt de aangewezen invloed op de loop van het gesprek
- 3 communiceert structuur (agenda) aan gezin, goede indeling met begin, midden en eindpunt, goede scheiding van belangrijke dingen en bijzaak

Specifieke sessiefactoren

In hoeverre behaalde de therapeut de doelstellingen voor het sessienummer?
Geef een score tussen 0 en 3, waarbij 0 = helemaal niet, 1 = een beetje, 2 = voldoende, 3 = goed

Sessie 1

– invoegen bij beide ouders en kind	0	1	2	3
– hoop geven op verbetering	0	1	2	3
– nagaan wat ieders verwachtingen zijn	0	1	2	3
– uitleg geven over wat ouders en kind kunnen verwachten	0	1	2	3
– rationale CGT uitleggen	0	1	2	3
– GGGG van beide ouders en kind op bord	0	1	2	3

Sessie 2

– herhalen rationale therapie	0	1	2	3
– motivatie voor therapie verhogen	0	1	2	3
– GGGG kunnen onderscheiden	0	1	2	3
– oefenen uitdagen	0	1	2	3

Sessie 3a

– kunnen uitdagen	0	1	2	3
– helpend gedrag kunnen toepassen	0	1	2	3

Sessie 3b (ouders)

– oriëntatie op de oudersessies	0	1	2	3
– ouders uitdagen leren	0	1	2	3
– bewust worden van effect van eigen angst en vermijdingsgedrag op angst kind	0	1	2	3
– leren zien en belonen van toenaderingsgedrag van kind	0	1	2	3
– ervaren van effect van beloning	0	1	2	3

Sessie 4 (kind en later ouders)

– begrijpen exposure rationale en rol beloningen	0	1	2	3
– hiërarchie maken	0	1	2	3
– start exposure	0	1	2	3

Sessie 5

– exposure-in-vivo ervaren	0	1	2	3
– exposure thuis voorbereiden	0	1	2	3

Sessie 6a

– exposure-in-vivo	0	1	2	3
– (zelf)beloning	0	1	2	3

<i>Sessie 6b (ouders)</i>	
– ouders begeleiden bij het begeleiden van hun kind in het omgaan met de angst	0 1 2 3
– bewust worden van disfunctionele gedachten over de angst van hun kind en veiligheid van de wereld van hun kind	0 1 2 3
– leren uitdagen van dergelijke gedachten	0 1 2 3
<i>Sessie 7</i>	
– continueren exposure	0 1 2 3
– introductie experimenten	0 1 2 3
<i>Sessie 8</i>	
– continueren exposure-in-vivo (maar steeds zelfstandiger)	0 1 2 3
– leren uitvoeren experimenten	0 1 2 3
<i>Sessie 9a</i>	
– continueren exposure (maar steeds zelfstandiger)	0 1 2 3
– uitvoeren experimenten	0 1 2 3
– werken aan communicatie met ouders over angst	0 1 2 3
<i>Sessie 9b (met ouders)</i>	
– ouders helpen met het begeleiden van hun kind in de exposure	0 1 2 3
– ouders leren elkaar te steunen	0 1 2 3
– stilstaan bij verschillende rollen van vaders en moeders	0 1 2 3
– werken aan communicatie tussen ouder en kind over de angst	0 1 2 3
<i>Sessie 10</i>	
– afronden exposure en experimenten	0 1 2 3
– start van samenvatting van geleerde/synthese	0 1 2 3
<i>Sessie 11</i>	
– samenvatting van geleerde/synthese	0 1 2 3
– omgaan met terugval	0 1 2 3
<i>Sessie 12 (kind en later ouders)</i>	
– omgaan met terugval	0 1 2 3
– evaluatie en synthese	0 1 2 3
– voorbereiden wachtperiode/periode zonder therapeut	0 1 2 3
– feestelijk einde (bekrachtiging)	0 1 2 3